

II. Úplné náklady práce v ČR v letech 1994 až 2006

Při meziročním srovnávání úrovně nákladů je třeba vzít v úvahu, že do šetření úplných nákladů práce v ČR bývá každoročně zahrnuto přibližně 4,5 až 5 % jednotek. Výsledky jsou dopočítávány na základní soubor ekonomických subjektů z aktualizovaného Registru ekonomických subjektů ČSÚ, a tudíž se ve výsledcích projevuje výběrová chyba. Vedle toho byly v posledním statistickém zjišťování nákladů práce poprvé použity dvě mutace výkazu. Vyplněné výkazy kratší mutace (a) byly dopočteny na širší mutaci výkazu (b). Výsledky byly potom dopočteny na plný počet příslušných subjektů základního souboru z aktualizovaného registru ekonomických subjektů ČSÚ v rámci odvětví a velikostní skupiny.

Struktura nákladů práce v civilním sektoru v letech 1994 až 2006 (bez resortů MO a MV)

Položka nákladů práce	1994	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Mzdy	6 546	9 208	10 969	12 623	14 494	15 361	16 560	17 647	18 385
Náhrady mzdy	694	1 032	1 201	1 368	1 676	1 760	1 911	1 949	2 015
Přímé náklady	7 240	10 240	12 170	13 991	16 170	17 121	18 471	19 596	20 400
Sociální požitky celkem	220	280	318	339	416	416	443	528	501
příspěvky na bydlení	14	9	9	11	9	10	10	14	16
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	19	35	41	49	92	98	115	179	133
příspěvky na stravování	92	146	169	194	224	217	229	243	256
výdaje ze soc. fondu	64	73	84	75	87	86	80	86	86
ostatní	31	17	15	10	4	5	9	6	10
Sociální náklady a výdaje celkem	2 618	3 680	4 331	5 208	6 129	6 476	6 987	7 196	7 459
zákonné příspěvky na sociální zabezpečení nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vč. vyrovnání za nemoc, placené zaměstnavatelem	2 551	3 572	4 209	5 041	5 905	6 206	6 727	6 870	7 161
odstupné	14	29	36	54	100	125	138	170	173
ostatní sociální dávky	44	56	54	72	101	123	103	129	94
	9	23	32	41	23	22	19	27	31
Personální náklady	169	224	210	245	268	307	305	372	334
Daně a dotace	-3	-9	-15	-19	-27	-24	-28	-31	-59
Nepřímé náklady	3 004	4 175	4 844	5 773	6 786	7 175	7 707	8 065	8 235
Náklady práce celkem	10 244	14 415	17 014	19 764	22 956	24 296	26 178	27 661	28 635

**Struktura nákladů práce v letech 2000 až 2006
(včetně resortů MO a MV)**

v Kč / měsíc na 1 zaměstnance

Položka nákladů práce	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mzdy	12 744	13 792	14 655	15 528	16 722	17 886	18 560
Náhrady mzdy	1 344	1 538	1 643	1 727	1 875	1 910	1 980
Přímé náklady	14 088	15 330	16 298	17 255	18 597	19 796	20 540
Sociální požitky celkem	334	419	450	475	500	587	561
příspěvky na bydlení	11	13	26	55	59	77	78
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	46	91	89	95	111	173	129
příspěvky na stravování	191	221	237	228	234	245	258
výdaje ze soc. fondu	79	87	94	93	87	85	86
ostatní	7	7	4	4	9	7	10
Sociální náklady a výdaje celkem	5 240	5 740	6 164	6 522	7 029	7 259	7 513
zákonné příspěvky na sociální zabezpečení nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vč. vyrovnání za nemoc placené zaměstnavatelem	5 075	5 556	5 941	6 247	6 766	6 926	7 213
odstupné	53	77	98	121	136	166	170
ostatní sociální dávky	73	84	102	132	107	141	100
ostatní sociální dávky	39	23	23	22	20	26	30
Personální náklady	262	299	303	347	338	424	385
Daně a dotace	-19	-11	-25	-32	-36	-30	-58
Nepřímé náklady	5 773	6 447	6 892	7 312	7 831	8 240	8 401
Náklady práce celkem	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941

Náklady práce v České republice se v roce 2006 zvýšily proti roku 2005 o 3,23 % (resp. o 3,52 % v civilním sektoru národního hospodářství). Tempo meziročního růstu bylo proti roku 2004 nižší o 2,85 (resp. 2,15) procentní body. Přímé náklady vzrostly o 3,76 % (resp. 4,10 % v civilním sektoru) a nepřímé náklady o 1,95 % (resp. 2,11 %) proti roku 2005. Sociální náklady a výdaje celkem vzrostly o 3,50 % (resp. 3,65 %v civilním sektoru NH).

Struktura nákladů práce zůstává dlouhodobě přibližně stejná. Podíl přímých nákladů (tj. mezd a platů, včetně náhrad) na celkových nákladech práce se v jednotlivých letech 1994 až 2006 pohyboval v intervalu od 70,44 % až 71,53. Podíl tzv. sociálních požitků tvořil přibližně 1,71 % až 2,15 % nákladů práce, podíl sociálních nákladů a výdajů byl v rozmezí 25,43 % až 26,70 % a personální náklady a výdaje tvořily 1,17 % až 1,65 % nákladů práce.

Náklady práce v letech 1994 až 2006 podle odvětví

O d v ě t v í	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zemědělství a myslivost; lesnictví	8 592	11 914	14 627	15 972	17 114	17 347	19 318	20 420	21 227
Rybolov a chov ryb	10 691	15 669	17 568	18 964	19 934	20 255	22 377	22 623	23 500
Těžba nerostných surovin	12 568	19 498	24 813	26 202	28 021	29 297	31 049	32 079	35 517
Zpracovatelský průmysl	9 576	14 817	18 927	20 259	21 592	22 714	24 464	25 406	26 775
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	12 090	19 193	25 307	27 365	29 642	31 500	33 541	36 594	39 112
Průmysl celkem	9 943	15 356	19 581	20 922	22 306	23 470	25 201	26 247	27 644
Stavebnictví	10 861	15 448	19 162	20 730	22 661	22 520	24 824	25 449	27 387
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu	10 587	15 629	20 977	22 813	23 654	23 657	27 703	28 711	27 912
Ubytování a stravování	8 676	11 042	15 999	16 094	15 650	16 126	17 362	18 162	17 281
Doprava, skladování, pošty a spoje	9 753	16 348	21 541	23 732	25 824	27 103	28 553	29 670	31 298
Finanční zprostředkování	17 700	26 811	37 615	42 320	44 654	49 509	51 925	54 781	58 810
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	12 119	18 445	22 383	25 796	25 450	26 909	28 587	34 844	32 249
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (bez resortů MO a MV)	12 574	16 827	20 765	22 361	24 382	28 080	29 334	30 946	32 393
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (včetně resortů MO a MV)	.	.	22 125	24 231	26 612	29 744	31 007	33 445	34 849
Vzdělávání	9 510	14 157	16 683	18 051	20 028	22 569	24 371	25 968	27 127
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	9 784	13 959	17 204	19 446	22 261	23 975	23 984	24 972	27 836
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9 189	13 857	17 234	19 715	19 134	20 647	21 843	22 389	23 918
ČR (bez MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635
ČR celkem (včetně MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941

Nejvyšší úroveň nákladů práce je od roku 1994 dosahována v odvětví finanční zprostředkování. Po celé toto období se tyto náklady pohybují přibližně 65,0–103,2 % nad průměrnými náklady práce v ČR a představují až trojnásobek nákladů, které vynakládají zaměstnavatelé v odvětvích s nejnižší úrovní nákladů práce. Ve srovnání s rokem 1994 nejvíce vzrostly náklady práce v odvětví finanční zprostředkování, a to o 232,3 %, dále pak v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (o 223,5 %) a v dopravě, skladování a spojích (o 220,9 %). Naopak nejnižší růst byl v odvětví ubytování a stravování (o 99,2 %) a rybolov a chov ryb (o 119,8 %).

Náklady práce v letech 1994 až 2006 v třídění podle krajů

Kraj	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hl. město Praha (bez MO a MV)	12 393	18 597	24 659	26 720	28 628	30 316	32 546	35 999	35 247
Hl. město Praha (vč. MO a MV)	.	.	24 629	26 814	28 839	30 622	32 776	36 388	35 689
Středočeský	10 121	15 295	19 786	20 945	22 758	23 978	26 063	26 253	28 715
Jihočeský	9 459	14 606	17 786	18 771	20 385	20 240	22 633	23 882	25 014
Plzeňský	9 709	15 364	18 760	19 735	22 255	21 752	23 729	24 848	27 760
Karlovarský	9 431	14 146	16 734	18 268	20 641	21 394	22 781	22 490	23 137
Ústecký	10 187	15 079	18 239	21 464	21 274	23 319	23 201	24 411	25 997
Liberecký	9 244	13 654	17 579	20 228	20 776	24 529	24 177	26 692	26 217
Královéhradecký	9 303	13 433	17 660	19 146	20 003	21 339	22 555	23 342	24 190
Pardubický	9 048	14 108	17 044	18 740	19 796	21 062	23 852	22 991	25 215
Vysočina	8 863	12 899	16 793	18 082	19 978	21 418	22 393	23 701	25 652
Jihomoravský	9 492	14 023	17 723	20 002	21 040	22 097	23 393	24 976	26 685
Olomoucký	9 032	13 933	16 688	18 721	19 612	20 413	22 620	23 443	24 112
Zlínský	9 574	14 016	17 364	19 387	20 240	20 992	23 525	22 715	26 180
Moravskoslezský	10 403	15 524	18 726	20 502	21 530	23 588	25 790	25 806	26 078
ČR (bez resortů MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635
ČR celkem (vč. resortů MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941

Hlavní město Praha dlouhodobě vykazuje nejvyšší náklady práce (35 689 Kč, včetně resortu MO a MV). Proti roku 2005 to znamená mírný pokles (přibližně o 1,9 %), který se však ještě pohybuje v rámci statistické chyby. Vyšší než celostátní průměr byly v roce 2006 náklady práce jenom v Praze, a v minulosti ještě v Moravskoslezském kraji v letech 1994, 1995, 1997, 1998 a ve Středočeském kraji v letech 1998 a 2000. V ostatních krajích a ostatních letech byla úroveň nákladů práce nižší než činil průměr za celou ČR. Ve Středočeském kraji dosáhly v roce 2006 částky 28 715 Kč, což je pouze o 0,8 % pod průměrnými náklady práce v ČR. Od roku 1994 byla nejnižší úroveň nákladů práce v letech 1994, 1997, 1999, 2001 a 2004 v kraji Vysočina, v roce 1998, 2000 a 2002 v Olomouckém, v roce 1996 a 2003 v Jihočeském kraji, v roce 1995 v Pardubickém a v roce 2005 a 2006 v Karlovarském kraji.

Náklady práce v letech 1994 až 2006 v třídění podle velikosti vykazující jednotky

Velikost vykazující jednotky	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1 až 9 zaměstnanců	11 429	15 506	17 454	20 412	21 091	21 181	22 338	22 797	22 715
10 až 19 zaměstnanců	11 927	15 969	18 822	21 179	21 251	22 669	25 297	27 922	25 134
20 a více zaměstnanců (bez resortů MO a MV)	10 110	15 480	20 026	21 725	23 205	24 678	26 583	27 917	29 475
20 a více zaměstnanců (vč. resortů MO a MV)	.	.	20 179	21 932	23 463	24 978	26 863	28 328	29 807
v nich: 20 až 49 zam.	10 742	15 253	18 924	20 342	22 423	22 629	24 733	25 820	27 140
50 až 99 zam.	10 076	14 898	18 907	20 110	21 908	23 128	25 646	26 299	27 440
100 až 249 zam.	9 481	14 758	19 378	21 121	21 954	22 941	24 759	25 674	27 569
250 až 499 zam.	9 175	13 723	19 520	20 968	21 343	23 473	25 757	26 477	28 926
500 až 999 zam.	9 801	15 192	19 275	21 344	22 990	25 180	26 527	28 267	30 091
1000 a více zam. (bez resortů MO a MV)	10 635	16 878	21 771	23 806	25 681	27 907	29 546	31 576	33 078
1000 a více zam. (vč. resortů MO a MV)	.	.	22 035	24 205	26 194	28 495	30 119	32 324	33 813
ČR (bez resortů MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635
ČR celkem (vč. resortů MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941

Z hlediska velikosti vykazující jednotky nejvíce vzrostly náklady práce v roce 2006 proti roku 2005 ve skupině jednotek s 250 až 499 zaměstnanci (o 9,2 %) a nejméně v jednotkách s 50 až 99 zaměstnanci (o 4,3 %). U malých ekonomických subjektů do 20 zaměstnanců byl zaznamenán pokles nákladů práce. Bylo to zřejmě způsobeno jednak tím, že v těchto velikostních skupinách ekonomických subjektů je větší non-response, ale také změnou metodiky zjišťování (dvě mutace výkazu) a v souvislosti s tím také odlišnou metodou dopočtů na základní soubor. Rovněž v jednotkách s 1 až 9 zaměstnanci byl nejpomalejší růst proti roku 1994 (o 98,7 %). Naopak nejrychlejší růst byl zaznamenán ve skupině jednotek s 250 až 499 zaměstnanci (o 215,3 %) a u jednotek s 1000 a více zaměstnanci (bez resortu MO a MV), a to o 211,0 % proti roku 1994. Celkově za republiku se zvýšily náklady práce (bez resortu MO a MV) v roce 2006 proti roku 1994 o 179,5 %.

Náklady práce v letech 1994 až 2006 v třídění podle typu hospodaření

Typ hospodaření	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
soukromý	9 913	14 785	17 884	19 656	20 940	21 172	23 215	23 038	24 984
družstevní	8 152	11 318	14 331	15 697	16 258	16 630	18 402	19 238	20 611
státní (bez MO a MV)	10 174	15 201	19 028	21 250	23 103	27 289	28 699	30 472	32 667
státní (vč. MO a MV)	.	.	19 712	22 149	24 172	28 435	29 808	32 279	34 105
komunální	9 856	13 643	16 946	18 014	20 479	22 203	23 333	24 408	26 165

Typ hospodaření	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
hospodaření sdružení, polit. stran a církví	10 093	13 227	16 292	18 827	18 198	19 631	19 828	20 870	24 134
zahraniční	17 661	19 165	25 732	26 563	26 629	29 264	30 496	34 248	33 444
mezinárodní	12 645	18 510	25 972	27 688	28 961	29 739	32 418	35 012	36 094
smíšený	11 814	17 546	21 236	21 617	23 131	25 765	27 328	29 206	29 223
ČR (bez resortů MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635
ČR celkem (vč. resortů MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941

Náklady práce ve srovnání s rokem 2005 vzrostly nejvíce u jednotek ve vlastnictví sdružení, politických stran a církví (o 15,6 %) a nejméně v subjektech se smíšeným typem hospodaření (o 0,1 %). U zahraničních ekonomických subjektů došlo k mírnému poklesu nákladů práce v roce 2006 proti roku 2005 (o 2,3 %). K nejvyššímu nárůstu nákladů práce v období od roku 1994 došlo u ekonomických subjektů ve vlastnictví státu (bez resortu MO a MV) - o 221,1 % (v roce 2006 proti roku 1994) a nejmenší nárůst zaznamenaly zahraniční firmy (o 89,4 %). Ovšem náklady práce u zahraničních subjektů i u ekonomických subjektů s mezinárodní majetkovou účastí dlouhodobě převyšují průměrné náklady práce v ČR. Tyto firmy výrazně motivují své zaměstnance různými příspěvky na nadstandardní programy sociálního zabezpečení a na penzijní připojištění, vyššími náklady na školení zaměstnanců a také např. ve větší míře poskytují služební vozy k soukromým účelům.